

La gola del Ter

>> Lluna plena enlairant-se sobre la Meda Gran. L'illa, de 2.800 metres de perímetre, allotja una colònia de quaranta mil gavians de potes grogues (*Larus michahellis*).

Text i fotos > **DAVID FAJULA**

El Ter neix al cor del Pirineu, a gairebé 2.500 metres sobre el nivell del mar. Durant el seu recorregut perd gairebé 12 metres d'alçària per cada quilòmetre que avança. Un desnivell difícil d'entendre quan deixa la zona dels grans embassaments (Sau, Susqueda) però sobretot quan arriba a l'Empordà, amb una progressió tan lenta i silenciosa que ens recorda més a un petit llac que el rierol mineral que neix als peus del pic de Bastiments. Durant els més de 200 quilòmetres que recorre, viu tres estadis clarament marcats: la part alta, amb un cabal inferior però un ritme vital alt degut a l'orografia d'alta muntanya; la conca mitjana, un cop unit amb el Freser a partir de Ripoll i fins a Girona, on les

colònies tèxtils i els embassaments van marcar l'assentament (i l'emigració) de centenars de famílies a les seves vores; i la part baixa, on, sota l'atenta mirada del castell del Montgrí, sembla no tenir pressa per trobar el mar, i s'eixampla com si fos una petita badia que aixopluga centenars d'ocells aquàtics sobre unes aigües aparentment immòbils.

A l'edat mitjana, el Ter arribava al Mediterrani a través de tres punts: l'un, la gola del Ter; l'altre, entre Sant Martí d'Empúries i l'Escala, i un altre, prop de l'actual nucli de l'Estartit, a la zona que avui coneixem com *el Ter Vell*. Aquell indret, on la boca petita del riu trobava l'aigua salada i l'embat de les onades, es va batejar com *es Ter Petit*, fet que suggereix l'origen etimològic del nucli urbà.

>> *Uns corbs marins grossos (Phalacrocorax carbo) reposen sobre un arbre ensorrat a la llera del riu, amb el castell del Montgrí al fons.*

La gola del Ter es descobreix com un tresor natural entre centenars de platges mediterrànies massificades quan els dies s'allarguen. És potser per això que gaudir-ne a l'hivern és una de les millors opcions, caminant sota estols de cadeneres (anomenades *cardines* a l'Empordà), visibles entre les branques dels arbres caducifolis que han perdut la fulla degut a la seva letargia hivernal, o parant atenció als punts foscos que, arrenclerats de forma erràtica, sobresurten entre les dunes. Podem veure, sempre amb discreció i respecte, petits grups de corriols camanegres i terrets de tres dits ajocats entre la sorra. Si els trobem en moviment, ens semblaran un miratge; la seva forma còmica de caminar ens farà sentir dins d'una pel-

lícula muda reproduïda a més fotogrames per segon dels que farien falta. Amb un ritme molt més pausat, als pescadors se'ls fa fosc mentre paren el busó. Saben que les angules no tenen pressa. Si per arribar a Torrella de Montgrí el Ter ha recorregut 200 quilòmetres, els petits alevins d'anguila n'han fet més de 5.000.

Al Mediterrani el Ter no hi mor, senzillament segueix mar endins. També ho fa la serralada del Montgrí, que emergeix de nou a centenars de metres de la costa en forma d'illes: les Medes. «El mar és com la vida que no atura el ritme mai», cantaven Els Pets a la seva cançó *Agost*. La bellesa del temps que passa a poc a poc.

>> Una gavina riallera (*Chroicocephalus ridibundus*) en fase de plomatge intermedi (entre hivernal i nupcial).

>> Grup de corriols camanegres (*Charadrius alexandrinus*), amb les illes Medes al fons.

>> Pescadors d'àngula parant el bussó al capvespre. En aquesta forma de pesca tradicional intervenen factors com la fase lunar, la temperatura de l'aigua o els corrents marins.

>> Corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*) femella.

>> Des del 2016 la Fundació Oncolliga Girona organitza l'Oncoswim, una travessa en aigües obertes entre l'Estartit i Calella de Palafrugell.

>> Martinets blancs (*Egretta garzetta*) i martinets de nit (*Nycticorax nycticorax*), amb el poble de Torroella de Montgrí al fons.

>> Silueta d'un pescador emmarcada pel Cavall Bernat, l'illot de les Medes situat més a l'est.

>> Cadernera (*Carduelis carduelis*) en una grisa tarda d'hivern.